

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **L. T.**, proti **neznámému žalovanému**, v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu, o námitce podjatosti vznesené vůči soudci Krajského soudu v Ostravě Mgr. Jiřímu Gottwaldovi,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Ostravě Mgr. Jiří Gottwald **není vyloučen** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 Ca 16/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou projednávanou u Krajského soudu v Ostravě se žalobkyně domáhá ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu; podání, jak bylo zdejšímu soudu předloženo (tj. před rozhodnutím o návrhu žalobkyně na ustanovení advokáta), není ve stadiu, kdy by bylo již zcela patrné, jaký správní orgán do práv žalobkyně měl zasáhnout. Tato skutečnost ovšem nebrání tomu, aby zdejší soud rozhodl o námitce podjatosti, kterou žalobkyně vznesla.

V námitce podjatosti vůči soudci Krajského soudu v Ostravě Mgr. Jiřímu Gottwaldovi (v návrhu uveden jen jako „JUDr. Gottwald“) žalobkyně uvádí, že jmenovaný je ve střetu zájmů. Soudce měl podle vyjádření žalobkyně napomáhat při páčání úmyslných trestných činů a být účasten zločinného spolčení spolu s městem Frýdek - Místek, Okresním soudem ve Frýdku - Místku, lékaři, OSSZ Frýdek - Místek, Policií ČR a notářkou. V obsáhlém podání žalobkyně uvádí v různých souvislostech také jména pana M., pana P. a jeho matky, paní S., pana R., paní JUDr. Hrdinové, paní JUDr. H., paní JUDr. Ostřížkové, pana JUDr. G., pana Ing. M., pana JUDr. M., pana J. a paní N. (N.). Žalobkyně uvádí, že jí bylo ukradeno zdraví a zemřel jí manžel, přičemž na jeho smrti měly podíl některé osoby. Dědictví po jejím manželovi bylo navíc chybně vypořádáno. Dále uvádí, že sféru jejích práv zatěžují také chyby na katastrálním úřadě a chyby na plynoměru. Rovněž dodává, že jí byly opakovaně ukradeny movité věci, došlo k jejímu fyzickému napadení a ke vloupání. Újmu pocítuje také v morální rovině. Škody vyčísluje na 15 000 000 Kč. Ničemu z toho nedokázal Krajský soud v Ostravě zamezit. Žalobkyně netvrdí, že by v tom měla podíl JUDr. Monika Javorová, protože tu nezná. Věc považuje za závažnou, neboť blíže nespecifikovaní soudci porušili Ústavou daný slib, zamlčeli podstatné skutečnosti a vědomě v talárech napomohli spolčným podřízeným pachatelům. Žalobkyně uzavírá, že do blázince v Opavě nepůjde a že dostala pokutu ve výši 5000 Kč od policisty pana C., který je taktéž účasten na celém spolčení.

Ve svém vyjádření k podané námitce podjatosti soudce Mgr. Jiří Gottwald uvedl, že žalobkyni nezná (a to ani z úřední činnosti). Není mu nic ani známo – krom obsahu spisu - o projednávané věci. Pokud jde o osoby vypočtené v námitce podjatosti, uvádí, že zná JUDr. Severinovou, JUDr. Ostrůžkovou i JUDr. Hrdinovou jakožto kolegyně, v jiné rovině s nimi ovšem do styku nepřichází. Ze své profesní dráhy zná také pana M., který je velitelem justiční stráže u Okresního soudu v Ostravě, a pana P., advokáta se sídlem ve Frýdku - Místku; ani jednoho z nich ovšem nezná osobně. Žádou další žalobkyní jmenovanou osobu vůbec nezná. Doplňuje, že nikdy nebydlel ve Frýdku - Místku ani nebyl soudcem Okresního soudu ve Frýdku - Místku. Svou profesní kariéru zahajoval u Okresního soudu v Šumperku, u Úřadu města Olomouce a u Okresního soudu v Ostravě. Funkci soudce nikdy nevykonával na úseku dědickém, nýbrž toliko v agendě opatrovnické, civilní, pracovněprávní a nyní ve správním soudnictví. Rovněž si není vědom žádného podílu na smrti manžela žalobkyně.

Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí účastník námitku uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud.

Námitku podjatosti vůči soudci Mgr. Jiřímu Gottwaldovi uplatnila žalobkyně v podání, které došlo Krajskému soudu v Ostravě dne 13. 2. 2008. Toto podání bylo reakcí na přípis Krajského soudu v Ostravě, kterým byl žalobkyni zaslán formulář, jehož vyplnění mělo doložit oprávněnost návrhu žalobkyně na ustanovení advokáta. Žalobkyně však doposud podle údajů ve spisu nebyla poučena o složení senátu. Skutečnost, že v projednávané věci bude rozhodovat Mgr. Jiří Gottwald rovněž nevyplývala z přípisu a formuláře, který jí byl zaslán, neboť tento obsahoval toliko jméno JUDr. Moniky Javorové. Za této situace není možné zjistit, kdy žalobkyně zjistila skutečnost, že v její věci se má na rozhodování podílet Mgr. Jiří Gottwald, a tedy námitku podjatosti vůči němu je třeba posoudit jako včas podanou.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Smysl a účel ustanovení o vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení pak spočívá ve vyjádření principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy,

a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifika správního soudnictví je nutno pojem „předchozí soudní řízení“ interpretovat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. V daném případě ovšem řízení probíhá v prvním stupni, takže o takový případ evidentně nejde. Žalobkyně také nenamítá, že by se jmenovaný soudce jakkoliv podílel na předchozím správním řízení či zásahu, které mají být v řízení zkoumány.

Žalobkyně také neuvádí nic konkrétního, dle čehož by bylo možno usoudit, že jmenovaný soudce má poměr k ní či k projednávané věci, nenamítá konkrétní příbuzenské či ekonomické vazby, neuvádí ani konkrétní zájem, který by na rozhodování věci mohl uvedený soudce mít. Ve svém tvrzení se omezuje pouze na všeobecnou konspiraci zaměřenou proti její osobě, přičemž v celém svém podání nikterak nespécifikuje, jak konkrétně v ní má být zapojen soudce Mgr. Jiří Gottwald, jehož jméno je uvedeno toliko na samotném počátku jejího textu. V následných žalobkyní líčených dějích a událostech uvedený soudce nikterak nevystupuje. Jeho podjatost je tak namítána jen v rovině ryze obecné, bez dalších podkladů či důkazů. Pokud by snad chtěla žalobkyně naznačit, že uvedený soudce je členem jí popsaného zločinného spolčení (byť to jednoznačně z jejího podání nevyplývá), pak by bylo dlužno poznamenat, že takové tvrzení by bylo zcela evidentně nepravdivé. Skutečnost, že se označený soudce žádného trestného činu nedopustil, dokládá ostatně již jen právě to, že je soudcem. Funkce soudce totiž podle § 94 písm. c) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, zaniká dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně nebo odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro trestný čin spáchaný z nedbalosti.

Stálá je ve výše uvedeném směru i judikatura zdejšího soudu. Např. ve svém usnesení ze dne 9. 11. 2004, č. j. Nao 43/2004 - 319, publikováno pod č. 1137/2007 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud účastník řízení dovozuje podjatost soudce z jeho poměru k blíže určeným fyzickým osobám, aniž by však uvedl, v čem konkrétně tento poměr spočívá a jakým způsobem souvisí s projednávanou věcí a soudcem, který se na projednávání podílí, vznesená námitka podjatosti není důvodná.

Nad tento rámec je pak možno uvést, že námitkou podjatosti se zdejší soud zabýval jen ve vztahu k osobě Mgr. Jiřího Gottwalda, neboť pouze on je výslovně uveden jako podjatý (žalobkyně volí formulaci „jde o střet zájmu“). Naopak námitku podjatosti vůči JUDr. Monice Javorové zdejší soud v podání žalobkyně nespátřuje, neboť žalobkyně sama uvádí, že JUDr. Moniku Javorovou nezná a z textu podání ani jinak nevyplývá, že žalobkyně podává námitku vůči ní.

Ze všech shora uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu